

[Ministeren for kulturelle anliggender]

Med bortfald af statsrefusionen for folkebiblioteksudgifter overgår endnu et område til bloktilskudsordningen, hvilket betyder en styrkelse af det kommunale selvstyre og en forenkling af administrationen både decentralt og centralt. Dette betyder blandt andet, at omfanget af bibliotekstilsynets virksomhed tages op til overvejelse.

Der pålægges ved forslaget ikke kommunerne nye forpligtelser på folkebiblioteksområdet, og det er følgelig forudsat, at der ikke sker nogen ændring i den nuværende dispensationspraksis, hvorefter deltidsbiblioteker kan opretholdes efter en kommunes ønske.

Ved lovforslaget bortfalder også de af statsrefusionen afledte rådighedssummer og dispositionssummer. Det foreslås, at der i stedet optages beløb på de årlige finanslove til støtte af formål, der tidligere har kunnet støttes af disse bevillinger. F.eks. vil der således fortsat være mulighed for at yde tilskud til en kommunes udbygning af biblioteksvæsenet til heltidsbibliotek. Betænkningen om blindes og svagtseendes biblioteksbetjening er for tiden under overvejelse i ministeriet, og der er ved lovforslaget afsat midler til gennemførelse af dele af betænkningens forslag, ligesom der fortsat vil kunne ydes tilskud til kommunale lydavisere.

Skolebibliotekerne har udviklet sig til at være andet og mere end biblioteker for folkeskolens undervisning, og det må derfor være naturligt, at hjemmelen til driften heraf fortsat findes i folkebiblioteksloven. Som følge heraf foreslås folkeskolelovens § 17, stk. 2 og 3, samt § 48, stk. 3, som omhandler skolebiblioteker, ophævet. Administrationen af skolebibliotekerne og samarbejde med folkebibliotekerne skal dog som hidtil finde sted i henhold til regler fastsat af undervisningsministeren efter forhandling med ministeren for kulturelle anliggender.

På grund af vanskeligheder ved at skelne mellem materiale til undervisningsbrug og materiale til fritidslæsning har praksis mange steder udviklet sig sådan, at skolenævne godkender alt materiale anskaffet til skolebibliotekerne, uanset om det skal anvendes til undervisningsbrug eller til fritidslæsning. Lovgivningen foreslås bragt i overensstemmelse hermed. Ifølge forslaget skal skolenævnet efter indstilling fra lærerrådet godkende anskaffelse af materiale til skolebiblioteket, hvorimod budget og regnskab ikke sorterer

under dette. Ved lovforslaget gøres det samtidig obligatorisk at stille materiale i skolebibliotekerne til rådighed for fritidsbrug, men der er ikke herved forudsat nogen yderligere udgifter for kommunerne.

Endelig er der ved lovforslaget foretaget en række ændringer, hvorved forældet stof fjernes eller formuleringer ajourføres, ligesom der foreslås indført en udtrykkelig hjemmel for bibliotekerne til at opkræve bøder ved for sen aflevering af lånt materiale.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, anbefaler jeg lovforslaget til folketingets velvillige behandling.

Socialministeren (Palle Simonsen):

Jeg skal herved tillade mig at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om invalidepension m.v. og ophævelse af lov om pension til enker m.fl. (Indførelse af nye regler om førtidspension).

(Lovforslag nr. L 136).

Forslag til lov om ændring af lov om folkepension. (Indførelse af nye regler om førtidspension).

(Lovforslag nr. L 137).

Forslag til lov om ændring af lov om børnetilskud og andre familieydelse. (Indførelse af nye regler om førtidspension).

(Lovforslag nr. L 138).

Lovforslagene indeholder regler om et forenklet førtidspensionssystem, hvorved enkepensionsloven og folkepensionslovens regler om pension til personer under 67 år ophæves og invalidepensionsloven udbygges med en række overskuelige regler, der dækker pensionsmuligheder for personer under 67 år.

Der sker med de foreslåede ændringer ingen indskrænkning i mulighederne for at opnå invalidepension på grund af nedsættelse af erhversevnen efter de gældende kriterier for højeste og mellemste invalidepension.

Laveste invalidepension vil som tidligere bebudet blive afskaffet i forbindelse med den foreslåede forenkling af førtidspensionssystemet. Der vil i stedet kunne tildeles helbreds-betinget førtidspension til personer mellem 15 og 67 år, hvis erhversevne på grund af invaliditet er nedsat med halvdelen.

For personer mellem 55 og 67 år foreslår regeringen adgang til førtidspension, når so-

[Socialministeren]

ciale og helbredsmæssige forhold taler for det.

Ifølge forslaget til disse nye førtidspensionsformer finder regeringen, at niveauet bør svare til niveauet for alderspension.

Dette niveau svarer da også til de førtidspensionstyper – bortset fra laveste invalidepension – som med forslagene foreslås ophævet:

- enkepension
- folkepension til enlige kvinder i alderen 62–67 år
- førtidig folkepension til personer i alderen 55–59 år og 60–67 år
- hustrutillæg

Samtidig med ophævelse af de nævnte pensionstyper og tillæg stilles der forslag om overgangsordninger, som sikrer, at de personergrupper, som er omfattet af disse ordninger ved lovens ikrafttræden, ikke udsættes for en nedgang i det samlede pensionsniveau.

Børnetilskudslovens bestemmelser om udbetaling af et særligt (lavere) børnetilskud til modtagere af laveste invalidepension ophæves som følge af afskaffelse af denne pensionstype.

Bruttomerudgifterne for det offentlige er anslået til ca. 184 mill. kr. i 1984, faldende til ca. 25 mill. kr. efter 5 år.

Ikrafttræden foreslås til den 1. januar 1984.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslagene, skal jeg anbefale lovforslagene til folketingets hurtige og velvillige behandling.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Herved tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om økonomisk bistand til et finansieringsinstitut for dagspressen.

(Lovforslag nr. L 139).

Forslaget går først og fremmest ud på en forhøjelse af statens årlige tilskud til finansieringsinstitutionen med 3 mill. kr., fra 4 til 7 mill. kr.

Et af de emner, mediekommissionen i sin betænkning af 9. december 1982 om de trykte mediers økonomi m.v. har behandlet, er Dagspressens Finansieringsinstitut. Af be-

tænkningen fremgår det, at der i mediekommissionen er overvejende enighed om, at Dagspressens Finansieringsinstitut skal fortsætte sin hidtidige virksomhed. Institutet har over for kommissionen oplyst, at ansøgningspresset i 1982 har været stigende, og at man allerede har reserveret mere end halvdelen af 1983-bevillingen til tilskud.

Mediekommissionen har tolket instituttets aktivitet som et udtryk både for behovet for og nødvendigheden af, at instituttet fortsætter sin virksomhed. Efter kommissionens opfattelse forudsætter det, at tilskudsrammen, der i 1975 blev fastlagt til 4 mill. kr., hæves til 7,6 mill. kr. om året.

Mens tilskuddet efter den nuværende lov kun kan gives til egentlige dagblade, har kommissionen foreslået, at instituttets virksomhed udstrækkes til de dagbladslignende publikationer.

Kommissionens forslag om forhøjelse af tilskuddet til dagspressens finansieringsinstitut er et enkelt element i den pakke af forslag, som kommissionens flertal har tilsluttet sig.

Pakken eller det såkaldt moderate pressestøtteforslag indeholder herudover følgende elementer:

Fortsat momsfrigørelse, fortsat lave posttakster, indførelse af en nødhjælpsordning (katastrofefond), indførelse af støtte til planlægning og etablering af nye blade, indførelse af distributionsstøtte til abonnementsaviser med lange distributionsveje og indførelse af støtte til strukturrationalisering.

Mediekommissionen har beregnet den årlige merudgift ved sin pakkeløsning til 19 mill. kr. Jeg er enig med kommissionens flertal i, at der er tale om et moderat forslag, når tages i betragtning, at de eksisterende statsstøtteordninger til pressen har en værdi af ca. 440 mill. kr.

Den nuværende regering er imidlertid i en særlig situation. Den har som sit overordnede mål at få bragt orden i såvel det danske samfunds som statens økonomi. Til det formål har den fået gennemført en række besparelser og nedskæringer, også på det sociale område, som har gjort ondt.

Regeringen har på denne baggrund ikke ment at kunne gå ind for nogen aktivitetsudvidelse i den statslige dagbladsstøtte. For så vidt angår de eksisterende ordninger har man selvfølgelig overvejet, om de burde op-